

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica Tuturor Sfinților

În această săptămână,
sâmbătă:

Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul

**Astăzi este
Lăsatul Secului
pentru**

Postul Sf. Ap. Petru și Pavel.

În acest an, „Postul Cincizecimii” – după cum era denumit în vechime, amintind de Darurile Duhului Sfânt revărsate asupra credincioșilor de Sărbătoarea Rusaliilor - durează doar zece zile, în funcție de data la care a fost sărbătorit Paștele. Conform Tipicului Bisericesc, în acest post marțea și joia sunt zile cu dezlegare la vin și untdelemn iar zilele de 19, 24 și 25 iunie sunt și cu dezlegare la pește.

Detalii importante asupra semnificațiilor și modului de postire puteți revedea în Nr. 68 al Foi noastre parohiale, apărut în data de 6 iunie 2004.

Evangelia duminicii

Matei VI, 22-33

22. Luminătorul trupului este ochiul; de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat.
23. Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci, dacă lumina care e în tine este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult!
24. Nimeni nu poate să slujească la doi domni, căci sau pe unul îl va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va lipi și pe celălalt îl va disprețui; nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui mamona.
25. De aceea zic vouă: Nu vă îngrijiți pentru sufletul vostru ce veți mânca, nici pentru trupul vostru cu ce veți îmbrăca; au nu este sufletul mai mult decât hrana și trupul mai mult decât îmbrăcămintea?
26. Priviți la păsările cerului, că nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în jitnițe și Tatăl vostru Cel ceresc le hrănește. Oare nu sunteți voi cu mult mai de presus decât ele ?
27. Și cine dintre voi, îngrijindu-se poate să adauge staturii sale un cot ?
28. Iar de îmbrăcăminte de ce vă îngrijiți ? Luați seama la crinii câmpului cum cresc: nu se ostenesc, nici nu torc.
29. Și vă spun vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceștia.
30. Iar dacă iarba câmpului, care astăzi este și mâine se aruncă în cuptor, Dumnezeu astfel o îmbracă, oare nu cu mult mai mult pe voi, puțin credincioșilor ?
31. Deci, nu duceți grijă, spunând: Ce vom mânca, ori ce vom bea, ori cu ce ne vom îmbrăca ?
32. Că după toate acestea se străduiesc neamurile; știe doar Tatăl vostru Cel ceresc că aveți nevoie de ele.
33. Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă.

Sfinți Români (30)

Proclamarea canonizării Sfântului Ierarh Grigorie Dascălu, Mitropolitul Țării Românești

Născut la București în 1765, Sfântul Ierarh Grigorie Dascălu a fost mitropolit al Țării Românești între anii 1823-1834. După ce a studiat la renumite școli din București, a ajuns ucenic al Sf. Paisie Velicivovschi, fiind apoi călugărit la Mănăstirea Neamț. Dornic pentru a se desăvârși, la îndemnul Sf. Paisie, tânărul

monah Grigorie viețuiește o perioadă de timp la Sfântul Munte Athos. Revenind în țară, se așează la mănăstirea Căldărușani, așezământ monahal reorganizat de Sf. Cuv Gheorghe, starețul mănăstirilor Cernica și Căldărușani.

În anul 1823, Sfântul Grigorie a fost chemat la București de domnitorul Grigorie Dimitrie Ghica, fiind ales mitropolit al Țării Românești. Ca arhipăstor, mitropolitul Grigorie Dascălu a desfășurat o neobosită activitate pastoral-misionară și social-culturală, numind ierarhi în scaunele episcopale de la Argeș, Râmnic și Buzău și întemeind școli teologice în fiecare dintre aceste centre eparhiale.

Întreaga viață și lucrare a mitropolitului Grigorie în slujba Bisericii a fost un exemplu de sfințenie și de iubire jertfelnică pentru păstoriții săi de sprijinul său material beneficiind numeroși săraci, văduve, orfani oferind hrană, adăpost și cărți de învățătură. La moartea sa au rămas o mulțime de cărți pregătite spre a fi oferite în dar școlarilor.

Activitatea Sfântului Ierarh Grigorie Dascălu în scaunul de mitropolit al Țării Românești a fost însă întreruptă de către administrația rusă instaurată în Principatele române, fiind exilat timp de peste patru ani la Chișinău, Buzău și Căldărușani. Sfântul Ierarh Grigorie s-a îngrijit, în mod special de restaurarea catedralei mitropolitane din București și tot el a tradus și tipărit în limba română lucrarea "Viețile Sfinților", pe care o considera „atât de folositoare pentru formarea duhovnicească și luminarea sufletelor credincioșilor”.

Pentru viața, activitatea și strădania sa duhovnicească, Sfântul Ierarh Grigorie a rămas în istoria Bisericii și a poporului român drept cel mai de seamă întâistătător al scaunului mitropoliei Țării Românești din secolul al XIX-lea, fiind cunoscut cu supranumele de „Dascălu”.

Duminică, 21 mai 2006, ziua de sărbătorire a Sfinților Împărați Constantin și Elena, ocrotitorii catedralei patriarhale, în cadrul Sfintei Liturghii a avut loc proclamarea canonizării Sfântului Ierarh Grigorie Dascălu, mitropolitul Țării Românești. Moaștele

mitropolitului Grigorie au fost aduse în procesiune pe podiul pe care a fost oficiată Sfânta Liturghie de către Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist, înconjurat de un sobor de arhierii, membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și reprezentanți ai Patriarhiei Ecumenice a Constantinopolului, Patriarhiei Sârbe, Patriarhiei Bulgare, Bisericii Greciei și Bisericii Ortodoxe Poloneze. În cuvântul adresat miilor de credincioși aflați pe Dealul Patriarhiei, Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist a subliniat vrednicile Sfântului Ierarh Grigorie Dascălu, argumentând hotărârea Sfântului Sinod de trecere în rândul sfinților a acestui mitropolit al Țării Românești. *Motivele principale care stau la baza canonizării acestui sfânt le constituie viața de sfințenie, activitatea pastoral-misionară și social-culturală de excepție, precum și activitatea sa cărturărească.* După oficierea Sfintei Liturghii la Catedrala patriarhală, racla cu cinstitele moaște ale Sfântului Ierarh Grigorie Dascălu a fost condusă în procesiune și așezată în biserica Mănăstirii Căldărușani.

Preluare de la BIROUL DE PRESĂ AL PATRIARHIEI

Sfântul Niceta de Remesiana

Numele sfântului, „Niceta”, provine din limba greacă și înseamnă „învingător”. El a fost una din marile figuri din trecutul Bisericii Ortodoxe, care prin lucrarea misionară, viața curată, scrierile sale și învățătura sa, întotdeauna dreaptă, a adus la creștinism pe mulți din locuitorii de pe ambele maluri ale Dunării. Sfântul Niceta a fost episcop în orașul Remesiana, întemeiat de împăratul Traian și situat la 30 kilometri de orașul Nisava (astăzi orașul Niș). Despre viața sfântă și bogata sa activitate misionară, desfășurată între multele neamuri, aflate atunci la nord și sud de Dunăre, aflăm din Poemele Sfântului Paulin de Nola, prieten apropiat al său. Acesta, foarte impresionat de vastele cunoștințe teologice și de înalta sa ținută sacerdotală, în timpul a două vizite pe care Sfântul Niceta i le-a făcut (în 398 și 402), scrie două poeme în cinstea lui, numindu-l „părinte”, „învățător”, „sfânt”, „părinte sfânt” și elogiind autoritatea sa spirituală între barbari: „Pe tine te numește părinte întreaga regiune a Borei. La predicile tale, scitul se împlânzește și cel învrăjbit cu sine părăsește pornirile sălbătice, fiindu-i tu învățător. Aleargă la tine geții și amândouă felurile de daci: cei ce cultivă pământul și cei ce poartă căciuli de oaie și cresc bogate turme de vite pe malurile mănoase”.

Sfântul Niceta vorbea foarte bine limba latină, dar totuși, din mărturisirile prietenului său, Sfântul Paulin, reiese clar că el era originar din Remesiana, nu din Apus, existând de altfel în aceste teritorii mulți vorbitori de limbă latină și greacă, asemenea lui.

Ultima mențiune documentară despre el este Scrisoarea Papei Inocențiu I al Romei, adresată în 13 decembrie 414, episcopilor macedoneni”, în care era amintit și Sfântul Niceta. Probabil că nu la mult timp după aceasta a trecut la cele veșnice, fără să știm însă felul morții sale.

Sfântul Niceta de Remesiana este autorul câtorva lucrări între care: *Despre diferitele numiri ale Domnului nostru Iisus Hristos*, *Despre privegherea robilor lui Dumnezeu*, *Despre folosul cântării de psalmi*, *Despre Simbolul credinței*, *Despre puterea Duhului Sfânt*, *Despre jertfa mielului pascal*. Dar cea mai importantă lucrare a sa se numește *Cărțile de învățătură* (Catehismul) și este adresată în primul rând candidaților la Botez, dar și celorlalți credincioși. Prin toate aceste scrieri Sfântul Niceta a contribuit la păstrarea dreptei credințe, conforme primelor două Sinoade ecumenice, nealterată de ereziile, credințele și superstițiile păgâne ale vremii.

Martirologiile romane îl prăznuiesc pe Sfântul Niceta, împreună cu prietenul său Paulin de Nola, la 7 ianuarie. Sfânta noastră Biserică îl pomenește, ca pe /„unul dintre stâlpii mântuirii neamului nostru”/ și ca pe /„o podoabă a străbunilor”/, în fiecare an la 24 iunie.

TE DEUM LAUDAMUS

(*poezie religioasă compusă de Sf. Niceta de Remesiana*)

Pe Tine, Dumnezeule, Te laudăm,
 Pe Tine Doamne, Te mărturisim
 Pe Tine, veșnicule Părinte, tot pământul Te cinstește,
 Ție, toți îngerii, cerurile și toate puterile
 Ție Heravimii și Serafimii cu glas neîncetat îți strigă
 Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Dumnezeu Savaot,
 Pline sunt cerurile și pământul de mărirea slavei tale;
 Pe Tine Te laudă ceata slăvită a apostolilor,
 Mulțimea vrednică de laudă a proorocilor,
 Oștirea îmbrăcată în alb a mucenicilor,
 Pe Tine Sfânta Biserică Te mărturisește pe întregul
 pământ,
 Tată al nesfârșitei măriri,
 Pe adevăratul Fiul Tău Unul Născut care trebuie cinstit
 Și pe Sfântul Spirit Mângâietorul, Tu, Hristoase,
 Împărat al slavei,
 Tu ești Fiul veșnic al Tatalui,
 Tu, Care aveai să Te întrupezi în om pentru a-1 mântui
 Nu Te-ai temut de pântecul Fecioarei;
 Tu, după ce ai biruit actul morții,
 Ai deschis credincioșilor Împărăția cerurilor
 Tu stai de-a dreapta Lui Dumnezeu, în slava Tatălui.
 Credem că vei veni Judecător!
 Așadar, Te rugăm, vino în ajutorul robilor Tăi
 Pe care i-ai răscumpărat cu prețiosul Tău sânge,
 Daruiește-le slavă veșnică cu sfinții Tăi,
 Mântuiește, Doamne, poporul Tău și binecuvântează
 moștenirea Ta
 Și condu-i pe ei și-i înalță până în veacul veacului.
 Învrednicește-ne, Doamne, în ziua aceasta fără de păcat să
 ne păzim noi
 Mântuiește-ne pe noi, Doamne, miluiește-ne pe noi
 Fie, Doamne, mila Ta spre noi precum am nădăjduit întru
 Tine,
 Întru Tine am nădăjduit, Doamne,
 Să nu mă rușinez în veac.

Pelerin la locuri și momente sfinte

Duminica Tuturor Sfinților este și zi de hram pentru două lăcașuri sfinte din Iași, pe care dorim să le evidențiem într-o succintă prezentare.

Paraclisul Mitropolitan

Paraclisul din reședința mitropolitană (Palatul Mitropolitan) datează din anul 1792 și are două hramuri: Duminica Tuturor Sfinților și Duminica Înfricoșătoarei Judecăți. Cel de-al doilea hram a fost primit cu prilejul slujbei de resfințire oficiată de către Înalt Prea Sfințitul Părinte Mitropolit Daniel, în Duminica Înfricoșătoarei Judecăți din anul 2004, după amplele lucrări de consolidare și restaurare.

Primul paraclis al Reședinței mitropolitane a fost construit de mitropolitul Iacob Stamati la parterul clădirii, în anul 1792, când acesta renovează reședința mitropolitană.

Mai târziu, între anii 1902-1905, mitropolit fiind Partenie Clinceni, se restaurează vechea clădire și se adaugă etajul unde a fost mutat paraclisul.

„Cea mai recentă și importantă consolidare și renovare a Reședinței mitropolitane din Iași a început în anul 1998, la inițiativa și prin stăruința ÎPS Mitropolit Daniel. Cu aceasta ocazie, întreaga clădire a fost consolidată. S-au făcut subzidiri pe toate laturile clădirii, întrucât temelia veche a Reședinței mitropolitane era realizată dintr-o piatră nisipoasă, iar pânza freatică din această zonă a orașului Iași este foarte aproape. La capelă, zidăria pereților exteriori a fost desfăcută până la jumătate, iar apoi au fost rezidiți cu caramida de epoca. Cupola a fost demontată și ea, întrucât era din lemn tencuit, fiind realizată una nouă. Noua pictură din paraclisul Reședinței mitropolitane este opera domnului profesor Vasile Buzuloiu și a ucenicilor săi care au pictat și Biserica 'Sf. Gheorghe', Catedrala veche. Domnul profesor Ioan Cadar din București a realizat vitraliile din capela, vitralii de o rară frumusețe care îi înfățișează în manieră bizantină pe Sfinții români din Moldova. Mobilierul liturgic al paraclisului este realizat de pictorul Ioan Constantinescu din Iași, iar catapeteasma a fost restaurată la Centrul 'Ressurrectio' a declarat postului de radioa Trinitas părintele Paisie Teodorescu secretar eparhial al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, care a mai arătat că din tezaurul paraclisului mitropolitan face parte o icoană în care se afla o părticică din moaștele Sf. Apostol Andrei și, de asemenea, o părticică din moaștele Sf. Ioan Botezătorul, primite în dar de către Înalt Prea Sfințitul Părinte Mitropolit Daniel.

Biserica Banu

Iașul, târg așezat în drumul comercial care lega Țarigradul (Constantinopolul) de Cracovia, Liov, Kiev sau Moscova, devenit celebru prin așezarea sa pe șapte coline, ca și Roma, dar și prin titlul de „capitală” a Moldovei, dobândit încă din vremea voievodului Alexandru Lăpușneanul, se consacră ca un puternic centru de cultură și spiritualitate, dar și ca un puternic suport pentru creștinismul oriental aflat sub turci.

Astfel, la începutul secolului al XVIII-lea majoritatea mănăstirilor și bisericilor orașului, precum: Cetățuia, Galata, Trei Ierarhi, Golia, Barnovschi, Sf. Sava erau închinată Locurilor Sfinte. În ele se săvârșea serviciul divin în limbile slavonă sau greacă.

Ca un protest împotriva limbii slavo-grecești folosite în așezămintele bisericesti din Moldova, boierul Savin Banu, zis Zmuncilă, ridică la „marginea târgului” o biserică din bârne de stejar cu hramul “Uspenia Precistei” în anul 1705 pe locul cumpărat la 7 noiembrie 1703, pe ulita Kervasariei, de la Gheorghită Bivcomis. Savin ajunge Postelnic sub voievodul Dimitrie Cantemir și după lupta de la Stănilești (1711) urmează pe voievod în Rusia unde și moare. În tot secolul XVIII s-a slujit în românește cu preoți din neamul lui Savin Banu. Cel dintâi preot a fost Alexei adus de la Odorhei. Savin Banu a înzestrat biserica sa cu obiecte de argint lucrate în Moldova și Ardeal. De la el a rămas Discosul de argint din 1709.

În anul 1800 biserica de lemn era putredă și „poporâni”, în frunte cu Iacob Stamati, Mitropolitul Moldovei, zidesc actuala biserică din piatră și cărămidă cu hramul “Duminica tuturor Sfinților”. Arhitect a fost Herr Leopold din Ardeal.

Biserica este în plan treflat, cu absidele laterale ale naosului și pronaosului în interior și cea de la altar semicirculară. Catapeteasma bisericii, sculptată în lemn de tei, este opera de artă a zugravului moldovean Eustatie Altini din 1802, care este și autorul icoanelor, realizate în stil realist. Ușile împărătești sunt adevărate opere de artă ale stilului baroc. În calota altarului se păstrează singura icoană murală a pictorului.

Între obiectele de artă păstrate în biserică se evidențiază: Discul de argint (1709), Evanghelia mică Iasi (1762), Chivot de argint (1802), Cruce de mână în corn inorog (1808), Evanghelie Mare (1821), Icoana Maicii Domnului adusă în anul 1705 din insula Cipru de ctitorul Savin Banu și îmbrăcată în argint de mitropolitul Iacob Stamati în 1802, icoana Maicii Domnului (1866) dăruită în amintirea unirii Moldovei cu Muntenia. Alte mărturii: Zapisul de cumpărătura locului de la Savin Banu (1703), manuscrisul slavon de la Schitul Mare din Galiția (1641), Pisania bisericii (1800), Strana arhierescă (1800), Cununii (1862) etc.

În secolul al XIX-lea biserica Banu s-a numit și biserica breslei calicilor, leproșilor, adică a celor care se întrețineau din veniturile bisericii. Breasla calicilor era așezată în cuprinsul parohiei pe locul numit a Pevitoaiei (actualmente Râpa Galbenă).

Pe teritoriul fostului cimitir al bisericii s-a construit Liceul Național la sfârșitul secolului al XIX-lea. Lângă biserica Banu se află Palatul Unirii care a fost reședința primului domn al Principatelor Unite – Alexandru Ioan Cuza. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, o dată cu desființarea cimitirului bisericii, s-a tăiat strada Lăpușneanul, legându-se partea de jos cu partea de sus a orașului. În anii 1965-1966 biserica s-a reparat în interior și exterior vopsindu-se și acoperișul cu sprijinul Mitropoliei și al donațiilor de la credincioși. În prezent, sub păstorirea preotului paroh Dumitru Merticariu, la biserica Banu se desfășoară ample lucrări de consolidare și restaurare, dar și numeroase activități culturale și filantropice menite să aducă acest așezământ bisericesc la faima de odinioară.

A consemnat Georgiana Aioanei după informațiile din presă și istoricul din biserică

Un nou organism bisericesc în Arhiepiscopia Iașilor: „Consiliul Misionar Consultativ”

În sala „Dr. Iustin Moiesescu” a Centrului eparhial Iași a avut loc ieri 17 iunie ședința de constituire a „Consiliului Misionar Consultativ”, care va fi de un real folos în sprijinirea activităților pastorale, cultural-misionare și social-caritative ale Arhiepiscopiei Iașilor.

Consiliul Misionar Consultativ este format din membrii Permanenței Centrului eparhial, unii membri ai Adunării eparhiale și 27 de mireni consultanți și colaboratori, specialiști în diferite domenii de activitate, precum și persoane cu răspundere în viața publică.

Consiliul Misionar Consultativ este structurat pe trei mari programe: 1. cult și construcții bisericesti; 2. activități cultural-misionare; 3. activități social-caritative. Astfel, „acest organism va permite o colaborare mai intensă a clerului cu laicul ortodox, animat de spirit misionar, într-o vreme de criză economică, de noi provocări, dar și de noi speranțe pentru societatea românească aflată în proces de integrare europeană” – a declarat Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Daniel în deschiderea lucrărilor ședinței de constituire, conform site-ului de informații al Sfintei Mitropolii.

Program de spovedanie

în

Postul Sfinților Apostoli

Vineri, 23 iunie, ora 18.00, după Acatist

Sâmbătă, 24 iunie, ora 7.00, înaintea Sfintei Liturghii și apoi începând cu ora 18.00

Luni 26, Marți 27 și Miercuri 28 iunie între orele 8.00-10.00 și 18.00-20.00

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu – tel. 0742 044 844
Secretar redacție: Vasilica Onofrei – tel. 0741 706 602

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank